

Inimeseõpetuse ainekava

Üldosa

- **Sissejuhatus**

Inimeseõpetuses väärtustatakse sotsiaalseis ja enesekohaseid oskusi ning üldinimlikke väärtusi, -reegleid, -norme. Inimeseõpetus toetab turvalise koolikeskkonna saavutamist ning vastutustundlike ja aktiivsete ühiskonna liikmete kujunemist.

Kujundatakse maailmavaadet, mis arvestaks ja mõistaks erinevaid maailmavaateid, kombeid või muid erisusi.

Omandatakse teadmisi, oskusi ja hoiakuid kuidas käituda ja toime tulla perekonnas, eakaaslaste seas ning kogu ühiskonnas.

Olulisel kohal on keskkonda säästvaks ja hoidvaks isiksuse arenemiseks. Hoiab loodust enda ümber ning mõistab selle olulisust kogu ühiskonnale.

Inimeseõpetus suunab hoidma ja väärtustama tervist ning tervislikke eluviise.

- **Eesmärgid**

Põhikooli inimeseõpetusega taotletakse, et õpilane tunneb ja väärtustab isiksuse arenemisele ning sotsialiseerumisele kaasa aitavate teadmiste, oskuste ja hoiakute kujunemist järgmistes valdkondades:

- 1) enesekohased ja sotsiaalsed oskused;
- 2) füüsiline, vaimne, emotsionaalne ja sotsiaalne areng;
- 3) tervis ja tervislik eluviis;
- 4) turvalisus ja riskikäitumise ennetamine;
- 5) üldinimlikud väärtused: ausus, hoolivus, vastutustunne ja õiglus.

- **Pädevused**

- 1) **Väärtuspädevuse** kujundamine inimeseõpetuses toetab väärtussüsteemide mõistmist, mõtete, sõnade ja tunnetega kooskõlas elamist, oma valikute põhjendamist ning enda heaolu kõrval teiste arvestamist. Oskust seista vastu keskkete normide rikkumisele.
- 2) **Enesemääratluspädevuse** kujundamine inimeseõpetuses toetab suutlikkust mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi ning arendada positiivset suhtumist endasse ja teistesse. Järgida tervislikke eluviise. Oskus turvaliselt lahendada probleeme nii inimsuhetes kui iseenda vaimse, füüsilise, emotsionaalse ning sotsiaalse tervisega seonduvalt.
- 3) **Õpipädevust** toetatakse oskuste kujundamise kaudu. kujundades suutlikkust organiseerida õpikeskkonda ning hankida õppimiseks vajaminevaid vahendeid ja teavet ning õppimise planeerimist ja õpitu kasutamist. Õppetegevuse ja tagasiside kaudu omandavad õppijad eneseanalüüsi oskuse ning suudavad selle järgi kavandada oma edasiõppimist.
- 4) **Suhtluspädevuse** kujundamisel on oluline ennast selgelt ja asjakohaselt väljendada erinevates suhtlusolukordades, lugeda ning mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust. Väärtustades kirjutada eri liiki tekste, kasutades kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili.

- **Läbivad teemad, lõiming**

Inimeseõpetuse läbivad teemad on:

- 1) „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine” - aidata õpilasel kujuneda isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu.
- 2) „Keskkond ja jätkusuutlik areng” - toetab õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks.
- 3) „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus” - ” toetab õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks.
- 4) „Kultuuriline identiteet” - toetab õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab ning väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust.
- 5) „Teabekeskond” - toetab õpilase kujunemist infoteadlikuks inimeseks, kes suudab teavet kriitiliselt analüüsida.
- 6) „Tehnoloogia ja innovatsioon” - toetab õpilase kujunemist, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas.
- 7) „Tervis ja ohutus” - toetab õpilase kasvamist vaimselt, emotsionaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks.
- 8) „Väärtused ja kõlblus” - toetab õpilase kujunemist, kes tunneb nüüdisajal rahvusvaheliselt üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid.

Inimeseõpetuse lõiming teiste ainevaldkondadega:

- 1) **Emakeelepädevus** – suutlikkus väljendada ennast selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui ka kirjalikult, arvestades õigekeelsusnõudeid ja sobivat stiili. Oskus infot hankida ja töid vormistada.
- 2) **Võõrkeeltepädevus** – teadmised erinevatest kultuuridest ja traditsioonidest, lugupidamine teiste keelte ja kultuuride vastu ning võõrkeeleoskus.
- 3) **Matemaatikapädevus** – oskus kasutada matemaatikas õpitut (näiteks aeg, raha, graafikud jms) lisaks probleemide püstitamist, sobivate lahenduste leidmist ja nende rakendamist, lahenduste analüüsimist ning tulemuse tõesuse kontrollimist.
- 4) **Loodusteaduslik pädevus** – looduskeskkonna märkamine ja mõistmine ning jätkusuutliku ja vastutustundliku eluviisi väärtustamine.
- 5) **Tehnoloogiline pädevus** – karjääri planeerimine, tehnika ja tehnoloogia arengu muutused erinevates ametites ja elukutsetes. Töövahendite säästlik, ohutu ja eesmärgipärane kasutamine.
- 6) **Kunstipädevus** – iluhinnangute muutumine ajas, rahvakultuur, eneseteostus ja loominguline eneseväljendusoskus.
- 7) **Tervise- ja kehakultuuripädevus** – suutlikkus mõista ja väärtustada kehalise aktiivsuse tähtsust ning tervislikku eluviisi.

- **Hindamise alused**

Inimeseõpetuses hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi, kuid ei hinnata hoiakuid ega väärtusi. Hindamine inimeseõpetuses tähendab konkreetsete õpitulemuste saavutatuse ja õppija arengu toetamist.

Õpitulemuste hindamise vormid on mitmekesised, sisaldades suulisi, kirjalikke ja praktilisi ülesandeid.

Suuliste ja kirjalike ülesannete puhul õpilane:

- 1) selgitab ning kirjeldab mõistete sisu ja omavahelisi seoseid;
- 2) selgitab oma arvamusi, hinnanguid, seisukohti ja suhtumisi, seostades neid omandatud teadmistega;
- 3) eristab, rühmitab, võrdleb ja analüüsib olukordi, seisundeid, tegevusi ning tunnuseid lähtuvalt õpitulemustest.

Praktiliste ülesannete puhul õpilane:

- 1) rakendab teoreetilisi teadmisi praktiliselt;
- 2) demonstreerib õpitulemusi ja oskusi;
- 3) kirjeldab praktilise ülesande teostamist või rakendamist igapäevaelus.

Õpitulemuste hindamisel kasutatakse nii sõnalisi hinnanguid kui numbrilisi hindeid.